

Libris Protoiereu **RO**

Respect pentru credință și tradiție
VLADIMIR VOROBIEV

DUHOVNICUL ȘI UCENICUL

*Veșnicia, bolile sufletești și
problemele creștinilor de astăzi*

ediția a doua

Traducere din limba rusă
de Gheorghita Ciocoi

Sophia
editura

București

Cuprins

<i>Notă biografică</i>	5
Taina Pocăinței	9
Mărturisirea formală	17
Patimile	21
Copiii	31
Greutățile mărturisirii copiilor	39
Rugăciunea	47
Îmbisericirea copiilor	49
Creștinii începători	57
Duhovnicul	67
Viața duhovnicească și viața sufletească	89
Oamenii bolnavi sufletește	97
Roadele ostenelilor păstorului	115

Taina Pocăinței

Atunci când vorbim despre mărturisire, trebuie să înțelegem prin aceasta, mai presus decât orice altceva, Taina Pocăinței. Spovedania este una dintre cele mai mari Taine care ni s-au dat; un binecuvântat dar, mărturisit de Însuși Mântuitorul Iisus Hristos, după Învierea Sa, prin următoarele cuvinte adresate ucenicilor: *Luati Duh Sfânt! Cărora veți ierta păcatele, le vor fi iertate și cărora le veți ține, vor fi ținute* (In 20, 22-23).

Pocăința este, cu toate acestea, una dintre Tainele profanate în cel mai înalt grad astăzi.

Toate Tainele sunt înalte, nespus de adânci; toate Tainele ne unesc cu Dumnezeu, ne fac părtași la o nouă viață, viața veș-

Rnică, ne dă o nouă perspectivă duhovnicească, plină de sfîrșenie. Astfel, ele ne deschid un univers extraordinar, de neatins. De aici și numirea de „taină” – lucru de necuprins cu mintea omenească. Taina atinge, întru întuneric, inima celui care s-a deschis către ea. Taina Pocăinței cere însă nevoință; iar aceasta înseamnă curăția inimii omului, nevoia de pocăință. Iar pocăința este un lucru extraordinar.

Orice Taină cere omului să se îndrepte către Dumnezeu. Orice Taină cere făptuire duhovnicească; la Taina Mărturisirii aceasta se cere însă la modul cel mai înalt. Aici omul trebuie să se pocăiască, să ia aminte la sine însuși, să dorească să se schimbe, să se nască din nou.

În timpurile noastre, Taina Pocăinței a devenit greu de înțeles de către toți, chiar dacă ne este cunoscut tuturor că spovedania are ca tel curățirea conștiinței păcătosului care se căiește. Toate acestea ne sunt destul de clare. În realitate, doar teoria ne este limpede. În fapt însă, foarte rar întâlnim un om care ar putea să ne explice aşa cum ar trebui să decurgă spovedania și cum ar trebui să ne raportăm noi la ea. Înțelegerea acestei Taine este atât de departe... Si nu doar de cei care se căiesc. Rostul pocăinței nu mai este înțeles prea bine nici de către mulți dintre preoți.

Există o explicație teologică a Tainei Botezului. S-a scris mult despre Euharistie; s-a vorbit mult, de asemenea, despre Taina Cununiei și despre Taina Preoției. Însă despre Taina Pocăinței considerăm că nu s-a scris îndeajuns.

Pocăința, ca Taină, este punctul culminant în care duhovnicul se întâlnește cu ucenicul său și prin care el are posibilitatea – și datoria – să pătrundă în cele mai tainice unghere ale sufletului omenesc; prin această Taină el trebuie să-l povătuiască și să-l ajute pe om să se descopere până la capăt, să se deschidă pe sine înaintea lui Dumnezeu și înaintea lui însuși, fără să tăinuiască ceva, spre a-și înfrângе orice răutate, fățănicie ori dorință rușinoasă față de anumite lucruri, de a le tăinui. Si în momentul unei asemenea deschideri, desăvârșite și irepetabile, care, desigur, presupune o încredere maximă, preotul primește posibilitatea să îndrumă sufletul celui ce se pocăiește; căci omul care se căiește vine și își încredințează sufletul în mâinile duhovnicului. Ucenicul procedează precum un bolnav care merge la medic. Adesea, când suferim, nu dorim să mergem la medic, nădăjduind că într-un anume fel vom înfrângе boala și ne vom în-

Rzdrăveni fără o vreun ajutor. Există însă, de sigur, și unele boli, din a căror pricină ne este extrem de neplăcut să mergem la medic. Și omul ezită pe moment, cu nădejdea că va depăși cumva boala sa, însă aceasta nu trece. Atunci devine imperios necesar ca el să meargă la medic. Acesta uneori impune împlinirea celor mai neplăcute proceduri. Omul trebuie să se supună, să se silească pentru a reuși să-și înfrângă boala și să rămână în viață. Un lucru asemănător se întâmplă și în ceea ce privește Taina Pocăinței. Bolnavul se lasă pe mâna medicului, a chirurgului, urcă pe masa de operație, conștient fiind că o singură tremurătură a mâinii poate să-l coste viața. Dar, indiferent de aceasta, își asumă riscul, cu nădejdea că chirurgul va fi un medic bun, că Dumnezeu îi va ajuta lui și îl va tămaudui.

Mi s-a povestit odată că au fost operate două femei suferind de aceeași boală. Una a fost supusă unei grele operații și s-a făcut bine. Însă când a fost operată cealaltă femeie, mâna chirurgului a tremurat și el a tăiat puțin mai mult decât trebuia. Și, cu toate că bolnava nu a murit imediat, starea ei s-a înrăutătit. S-a stins după o lună. Într-un anume fel, situația se asemăna și în cazul spovedaniei. Duhovnicul se arată și terapeut, și chirurg, și psihiatru, și – desigur, înainte de toate – tămauditor duhovnicesc. Cel ce se

Răciește de păcatele sale merge și îi încreză sufletul său. De măsura în care el se lasă cu adevărat în mâinile tămăduitorului duhovnicesc atârnă mult vindecarea sa.

Există deosebire între tămăduitorul trupesc și cel duhovnicesc. Mai înainte de a intra în cabinetul medicului, pacientul poate nici nu s-a gândit că de data asta va fi pus să înghită un tub endoscopic, pentru a fi consultat în interiorul său. El nu a știut despre acest lucru, însă în cabinet i se spune: „Nu, tu nu vei ieși de aici fără acest control; nu-ți vom da drumul. Orice s-ar întâmpla, trebuie să facem asta...” Poate să-l convingă, dar poate să-l și constrângă; se întâmplă căteodată ca oamenii bolnavi să fie spitalizați cu de-a sila de către apropiatii lor, iar medicii să le facă îndată anestezia și să urmeze o operație foarte grea pentru omul care nu-și cunoaște diagnosticul...

Și la spovedanie pot fi luate măsuri radicale, însă aici este mult mai greu, căci „operația” nu poate fi făcută fără voia celui care se pocăiește. Totul este determinat de către voia lui, de către credința lui. Iar duhovnicul nu dispune de mijloace de constrângere. El trebuie să fie foarte îscusit ca să reușească să-l convinge pe cel ce se căiește să nu plece, să nu se complacă în boala sa, ci să înceapă tămăduirea duhovnicească. Duhovnicul trebuie să se priceapă să-l influențeze pe omul